

LA CRISI DEL GOVERN DE LA REPUBLICA

La dimissió del Govern presidit pel senyor LLOPIS obre un període dificiïssim per a la política republicana

EDITORIAL

Crida a la serenitat

Es inútil amagar la trista realitat que ofereix la política exilada. Aquesta marxa deturadora dels camins de l'escísio, devers la formació de dos blocs antagonics. Es cert que, de fet, ja fa temps que existeixen en germe, però en endavant s'aferraran i s'oposaran implacablement. A les fins ara relacions fredes hi succeirà l'estrepit de la batalla que s'anirà estenent de mica en mica dins dels partits i organitzacions fins a fer-los inoperants.

No creiem que ningú que es captingui de la seva responsabilitat pugui contemplar amb resignació la descomposició de la política exilada. Si aquesta no s'evitava no solament esclataria a trossos la majoria de partits i organitzacions sinó i tot; més endavant, afectaria la solidesa de la causa que ens és preuada. Els enemics de la República, de la llibertat humana, no deixaran aquests dies d'assistir complants i somrients a l'espectacle depriment que s'està oferint. La pugna que existeix i creix par moments no pot beneficiar a ningú dels que, tant-se-val la manera triada, maldegen a escarçar el calvari de l'interior i de l'exterior.

Estan gairebé a punt els dos blocs anomenats imprudentment i inadequadament a institucionalista i a anti-institucionalista. La passió partidista ha saltat barreres i ha suprimit malissos massa tranquil·lament, car no hi ha cap partit polític exilat que hagi negat rotundament el principi institucional. La dimissió del ministeri presidit pel Sr. Rodolf Llopis s'ha convertit en un primer senyal del començament de les hostilitats. I aquestes han d'ésser aturades costi el que costi, sacrificant cada i el que si per a ell son principis inalienables men mirat i sospesat potser no passarien d'ésser concepcions rígides i venibles per a un esperit republicà ser, realista i desitjos d'una conciliació patriòtica. Això pel que afecta els anomenats «institucionalistes». Els seus contrapuntants, en canvi, també necessiten reflexió car considerem injust atribuir a la continuïtat de les institucions totes les malvestats que abonden per aquests mons de Déu carregats de dificultats i d'obstacles.

Malgrat tot el mal que s'ha dit dels termes mitjos, l'experiència política és abona savintment i en el nostre cas creiem que és possible alçar una arcada que refaci el pont per a permetre una vida de relacions, més o menys amistoses, entre els d'una i altra banda de riu.

Es inútil pretendre negar que la posició presa suava pel P.S.O.E. compta amb una gran simpatia dins la massa de republicans de dins i de fora del país. La forta personalitat del senyor Indelacio Prieto, que determinà aquella actitud, compta molt en aquella simpatia. La política republicana té avui molt esclerissat l'equip de figures reconegudes que a influents davant l'opinió i això és la causa — més que cap altra — que el líder socialista hagi pogut fer triomfadora la força de la seva experiència de polemista parlamentari. Es tracta d'un èxit purament personal. Allà on ell ha triomfat molts haurien fracassat. La gent, per altra part, la que sofreix i desitja un proper retorn a la Patria, s'ha aferrat a aquella posició com el naufrag a la taula de salvació. És igual que el propi capità vulgui estar en possessió d'una fórmula miraculosa, l'exilat vol créure en alguna cosa o altra que li permeti l'esperança i segueixi ara «el que diu Prieto» com si aquest fos la fletxa que senyala el camí cap a casa.

Tant se val que s'invocui la necessitat d'unes garanties que preservin l'aparell institucional abans de destruir-lo; que es parli de seguretats quant a la possibilitat de retirada de la «Solidaritat Espanola» propiciada i que aquesta, un cop assolida, pogui ésser considerada per la O.N.U. com un instrument suficient per a les seves exigències. L'home que fa vuit anys que sofreix en el físic i en el moral no s'atura en discriminacions que requereixen molta sang freda. Tots venim a ésser una mena de malalts que creiem en miracles.

Cal que en comptes de la tribuna-barricada es vegin ací i allà banderes que cridin a parlament. Encara som a temps a la conferència, a la discussió i a l'exàmen dels punts que separen els republicans. Creiem sincerament que aquests no constitueixen cap abim infranquejable. Només cal que parli la raó i emmudeixin les passions. Es cert que per ambdues bandes ja s'han produït errors, conferències, al·locucions i articles periodístics que han causat una verdadera desolació àdhuc entre els mateixos partidaris dels que els han fet. L'exilat però, ja està una mica inoculat i encara s'és a temps per a fer-los oblidar. Cal, així, que no es vagi més enllà, que no s'impossibiliti el diàleg, directe o indirecte, si es vol aturar la davallada.

Els militants de tots els partits i organitzacions hi han d'ajudar no deixant-se dur per la passió del moment. Els dirigents tenen la ineludible obligació d'exigir les garanties suficients per a que no puguin ésser defraudades les esperances dels que creuen. Però també han de mostrar-se a l'altura i no han de barrejar en aquelles garanties cap preocupació o egoisme ni personal ni de grup que no tingui alguna cosa a veure amb la sagrada defensa de la causa.

Els «institucionalistes» per la seva part, tenen el deure de revisar llurs predicaments per a si troben motius bandejables. Han de demostrar, amb fets, que constitueixen una aportació decidida i valiosa a la llibertat anhelada. Els altres, els també indegudament anomenats «anti-institucionalistes», han d'oferir l'exemple de la seva obiectivitat procurant donar les garanties necessàries per a no caure en el buit, tretant de la seva bandera els atributs merament propagandístics.

Nosaltres ens atrevim a senyalar que si fessin això les dues posicions que avui comencen a acarar-se trobarien un suficient marge per a entendre's, almenys per a una llarga caminada.

Antecedents

Ja son coneguts dels nostres lectors els acords recuats en el Ple del P.S.O.E. de Tolosa els quals marquen el triomf de la tesi Prieto. A seguir d'aquelles decisions es produí una certa confusió car mentre una nota de l'executiva del P.S.O.E. feia dependre de la ulterior ratificació d'un Congrés extraordinari, el senyor Prieto manifestava que el Partit havia d'actuar immediatament, car la proposta triomfant feia efectius i únics d'aquest moment ningú no podia mitè Nacional de l'interior. Des saber si hi hauria o no crisi.

Per la seva part els partits republicans havien celebrat diferents reunions abans i després del Ple del P.S.O.E. i en elles l'Esquerra hi porà l'opinió que no s'havia de prendre cap decisió que pogués aparèixer adreçada a Tolosa, car entenia que els moments requerien la màxima cautela a fi d'evitar que de prop o de lluny es pogués reapropiar la divisió dels blocs anti-felxistes de dos blocs antagonics. Havent aparegut en diferents butlletins informatius l'espècie que l'Esquerra estava disposada a lliurar un govern de republicans sols i que també era part integrant d'una Federació de Partits Republicans, el membre del C. E. Joan Saurer feu rectificar aquelles versions dels mateixos informadors. Cap d'elles s'adeia a la veritat.

Consell de Ministres

La tarda del 6 d'agost es reuni el Govern de la República sota la presidència del Sr. Llopis. Veus ací el que passà segons les nostres informacions. El Cap del Govern convocà al dia 3 una reunió de caps de ministres i de ministres comunistes. Urbe en la qual basava la seva dimissió en el fet que «els decisions del partit del Cap del Govern son una ruptura amb els acords i compromisos establerts. Davant d'aquestes decisions, que tendeixen a destruir les institucions de la República, no pot permanecer indiferent cap republicà i molt menys els que amb vots compartim, sota la seva direcció les responsabilitats del Govern». El Cap del Govern rebé en aquell moment una nota de la C.N.T. solidaritzant amb el Govern. «L'Esquerra Republicana» invocà la necessitat d'evitar una crisi. «L'Union Republicana» i els Bascos presentaren una resolució per la qual es continuava el Govern. El nostre ministre, senyor Santalo, féu constar el dolor que causava una crisi política en els moments en que el nostre problema consistia a representar a l'O.N.U. També observà que l'Esquerra s'havia mantingut amb total lleialtat prop del Govern. Finalment declarà que el Consell de Ministres era aliè a les incidències que s'havien produït que per tant incumberia als partits afectats la resolució de llurs diferents. En cas contrari eren els Presidents de la República i de l'O.N.U. els que havien de dir la darrera paraula. El senyor Llopis digué que anava a visitar el senyor Martínez Barrio per a posar-lo en coneixement de la situació que existia. Aquest entengué que calia procedir a la consulta de personalitats i partits polítics i des d'aquell moment fou declarada la crisi.

Les consultes

L'endemà dia 7 d'agost, el President de la República rebé el Cap d'informació Sr. Llopis al qual lliurà una llarga nota en la qual es fan ressaltar les obligacions que comporta l'actual moment polític i la necessitat de continuar el Govern. El Sr. Llopis va llegint i deixant-se constar que les institucions republicanes el amplito Gobierno democràtic de conciliació nacional que exige el moment històric presente para salvar el abismo que abrio la guerra civil i propiciar la convivencia pacifica de los espanoles, y siendo firme el apartamiento voluntario de la toda participacion ministerial de importantes organzaciones obreras, politicas y sindicales. mi consejo es que deberia formarse un Gobierno integrado exclusivamente por representantes de los partidos republicanos. Homogeneous en su composicion, sin posibles contradicciones internas, perfectamente definido, gozaria sin duda alguna del respeto y del apoyo de las demas fuerzas politicas exiladas, tan necesarias en estos momentos. Este Gobierno, con fines concretos, en espera de la proxima reunion del Parlamento, deberia presidirlo una prestigiosa personalidad republicana».

El senyor Fernández Clarigó, President de les Cortes proposà «un Gobierno de amplia conciliación de todas las fuerzas políticas y sindicales que, dentro y fuera de las fronteras de España, se hallen firmemente dispuestas a mantener sin equívocos las instituciones de la República...». El senyor Negrín, ex-cap de Govern, va lamentar de la fragencia de les crisis i entén que s'havien produït abans de fer-se públiques. Quant a la solució previsible entén que és materia de la incumbència dels òrgans directius del seu partit.

Union Republicana

El senyor Torres Campana, Cap d'informació, «es declara partidari d'un Gobierno reducido en su composicion, presidido por un nombre eminente e integrado por personas de acriolada lealtad a las instituciones que pueda, a ser posible, ostentar la representacion de los distintos grupos especificamente republicanos, y sin que ello suponga oposicion a sector alguno...».

Partit Comunista

El senyor Mije: «...la Minoria Parlamentaria comunista-socialista unificada de Catalunya, considera urgente la formacion de un Gobierno de amplia concentracion republicana y anti-franquista y en el cual la clase obrera tenga la representacion que le corresponde. Para presidir este Gobierno considera que debe encargarse a una personalidad republicana...». El senyor Galarza demanà un govern compost per tots els que no hagin demostrats tutebeigs quant al restabliment de la República. El senyor Elfidio Alonso es declarà partidari d'un govern de conciliació de grups o partits republicans i de tots els que defensen la República. N'exclou els que no acceptin la legalitat i permanència de les institucions les quals haurien d'ésser defensades vigorosament.

La O. N. U.

El Senyor Trifon Gomez (U.G.T.) creu que la desaparició del Govern Llopis consisteix en la manca de l'esperança de «lograr una solucion al problema politico espanol, si hubiese de actuar otro Gobierno que acate y respete las normas constitucionales». El U.G.T. ha decidit

Les dificultats trobades en el decurs de les consultes decideixen el President de la República a convocar una reunió de caps de minories i de partits

Reunio de partits i organitzacions

En poder del President de la República aquestes respostes decidí convocar per al dia 8 una reunió de caps de minories i dels partits polítics i organitzacions. Aquella comença a les quatre de la tarda i no s'acaba fins a dos quarts d'onze de la nit. Hi assistiren: Galarza, Mije, Pasionaria, Comarera, Alonso, Rauric, Velao, Ballester, Just, Valera, Torres C., Trujol, Jaurguir, Gonzalez Pena, Tarradellas, Ferré i Laque. No assistiren representants ni del P.S.O.E. ni de la U.G.T. El delegat de la C.N.T. assistia únicament com observador.

Els trets més sobresortits de la reunió son els següents: El President de la República posà els reunits en coneixement de les dificultats que havia trobat a la vista de les consultes emeses i demanà una que li fossin proposades unes solucions. En demanar el senyor Torres Campana el nomenament d'una ponència per a que presentés de la República (ja donada més amunt), i C.N.T. es reserva fins al final. Els comunistes demanaren

incorporarse a toda accion de las fuerzas politicas y sindicales anti-franquistas, se hallen o no comprendidas en el area republicana, para, de acuerdo con la formula ofrecida en las conclusiones de la Asamblea de la O.N.U., trabajar por el derrocamiento de Franco, devolver las libertades al pueblo espanol y organizar una consulta electoral... Llegado ese momento, la U.G.T. luchará por obtener el triunfo de la República...». El senyor Rauric, fins federal, demana un govern que aglutini a tots els elements anti-franquistes que si això no és possible un Govern homogeni de republicans.

La C. N. T.

La C.N.T. (senyor Laque) es proclama partidaria de colaborar con la maxima eficiencia en toda solucion que aspire a resolver el problema politico espanol respetando lo substancial del pacto fundacional de A. N. de F. D. y reconociendo a este organismo rector de la Resistencia Espanola, la importante intervencion que le es incontestablemente debida».

Izquierda Republicana

El senyor Just (I. R.) proposà un Govern amb totes forces expedient que la U.G.T. ha decidit

del manteniment de les institucions. Que ha de coordinar l'esforç de l'interior i de l'exterior, presentar-se a les Cortes i ha d'estar constituït per les figures més destacades de cada partit.

Els bascos i el P.S.O.E.

El Partit Nacionalista Basc no pogué emetre la seva opinió perquè estava reunit a Baiona. Es feu conèixer, però, un telegrama ratificant els termes de la posició presa durant les crisis anteriors. Aquella expressa el desig d'aportar unes transaccions conciliadores que permetin presentar un nou Govern amb la representació de les principals forces democràtiques. El P.S.O.E. no donà cap resposta perquè incumberia als diputats de la Minoria de Mèxic el fer-ho.

Nota de la Minoria Catalana

«La minoria de Esquerra Catalana proclama una vez más su lealtad republicana y entendiendo que las circunstancias obligan a la máxima responsabilidad desea en primer lugar una rápida solución que auna todos los esfuerzos para una acción eficaz contra el régimen franquista. Esquerra Catalana desea las máximas facilidades para el logro de esa finalidad. — P. Ferrer».

Un Govern d'ampla concentració presidit pel Dr. Giral. Els mateixos negociaren amb el senyor Laque de la C.N.T. si ell era defensor de les institucions a la qual cosa es respongué que «es considerava Espana en periode constituint des de l'anys 1936». Després d'una llarga discussió l'Esquerra proposà que es fes una nota al President de la República manifestant el desig de facilitar-li una solució d'ampla unitat anti-franquista. Aquesta proposta, però, hauria de recollir la unanimitat, del contrari seria retirada. Semblava que s'anava a aprovar amb algunes esmeses dels comunistes i d'«Espana Combatiente» però en vista que els nacionalistes bascos s'abstindrien el nostre delegat Tarradellas declarà que la proposta quedava vetada. Aleshores se'n presentà una altra sobre la base de l'Esquerra, amb uns afegitons no gaire substancials, però no reeixí. Votaren a favor 3, en contra 3 i s'abstingueren altres 3. Després d'aquesta resultat s'acordà que el President Velao anés a comunicar al President de la República tot el que s'havia manifestat a la reunió. (Passa a la segona plana.)

MENTRE FRANCO PARLA DE DEMOCRATITZAR-SE LA SEVA POLICIA DETÉ I APALLIÇA ELS MILITANTS DE L'ESQUERRA

EL CONTINGUT SOCIAL DEL FRANQUISME

Per Victor M. TORRES

Els dictadors, gairebé sense excepció s'esforcen en donar als seus règims l'aparència d'un contingut social que en realitat no tenen. Referint-nos únicament als sobrevivents, tenim tres casos ben simptomàtics: els de Peron, el de Salazar i el de Franco.

Peron, després d'haver, amb una certa habilitat, donat un tint de democràcia al seu règim, està posant en pràctica un laboriós que si bé fins ara és més verbal que efectiu, li ha valgut una certa adhesió de les masses populars argentines.

Salazar, tot i adoptant els principis bàsics del corporativisme, inspirant-se d'algunes teories ancoliques romanes, preté ésser també un veritable renovador social.

Però l'indiscutible campio d'aquesta d'època és, sens dubte, l'inefable general Franco. Ens en dona ell mateix una prova quan defineix el règim actual, en l'article primer de la recent lei de sufragi universal, representatiu i social» recordant així als que tenim tendència a oblidar-la, aquella característica especial. Cal reconèixer que, mentre existí, el franquisme observava una certa continuïtat. Ja els textos bàsics del falangisme (els 26 punts per exemple), accentuaven fortament sobre els problemes socials i proclamaven la seva voluntat d'instaurar una veritable justícia social, igualment allunyada del que ells anomenen «el capitalisme plutocràtic» i el «marxisme criminal». Des de fa deu anys, gairebé no passa dia sense que algun dels capítols de la situació no faci algun discurs cantant les excel·lències de l'ordre social existent. Es podria fer una antologia de textos escollits de Sanz Orrio i de Giron, per exemple, cap dels quals i ministre del treball, respectivament. Aquesta antologia diguem-ho de passada, no deixaria d'ésser pintoresca i potser no despariaria del tot a algun revolucionari romàntic de mitjans de la passada centúria. El senyor Franco, malgrat el seu posat seriós, ha dit textualment una vegada, que des del punt de vista social, el seu règim és el més avançat del món. Que hi ha en realitat darrera d'aquest tema constant de la propaganda oficial? No hem tingut ocasió de llegir la totalitat dels textos legislatius i dels discursos de la data, però n'hem vist un nombre suficient i, sobretot, tenim les referències directes necessàries per a opinar que, en realitat, la pretesa revolució social franquista, és més que una barroera mistificació. És ben veritat que un home somnia sempre amb el que no té i aquests senyors, que no ignoren el treball social, no es donen als treballadors que saben perfectament que el seu edifi social esta bastit damunt de la sorra i que temen que tard o d'hora la desfaleixi de les masses populars, justament irritades, acabarà tirant a terra els seus artificis més o menys astuts, voldrien cobrir-se de totes passes, procurant apagar amb fórmules vagues, o llampanis, un esperit reivindicatiu cada dia més difícil de contenir i de dissimular.

Certament, de declaracions verbals ampuloses no en manquen. Els textos reconeixadors de drets son veritablement abundosos i adhuc alguna disposició com la que estableix una participació en els beneficis de certes empreses, podria enlluernar alguns esperits superficials, si no recordessin aquella dita d'Anatole de Monzie: «l'ambició constant dels reaccionaris es de semblar revolucionaris».

Si aquesta lamentable situació és del domini públic, algu, en canvi, ha gosat donar crèdit a la tan pregonada legislació social i cal que aquesta llegenda acabi. En aquest domini de drets sectors de l'activitat governamental, el franquisme es caracteritza per la seva impotència i per la seva mala fe. I aquest estat de coses no es modificarà fins al dia que destiguem un bon govern, en que uns altres homes, enemics declarats de la demagogia i amics sincers del poble, carregaran sobre les seves espalles la tasca ardua i feixuga de la reconstrucció.

CARTA DE MEXIC EVADITS...

per Agustí CABRUJA

No és cap secret per ningú que d'un cert temps a aquesta part l'emigració de la península envers al continent americà arriba a assolir proporcions enormes, inimaginables. No crec pas que en cap època de la història d'Espanya — ni en aquells bons temps dels Reis Catòlics, amb la fallera de la recerca de l'or — hagi tingut un percentatge tan crescut i ascendent d'emigrants com el que té loc en aquests moments en què Franco regeix els destins del poble ibèric. I no creieu que tots aquests que ara arriben o es veuen desembarcar dita darrera dia en alguns ports americans, siguin familiars nostres, els que algun exiliat ha enviat a cercar — el ger-

Publicacions de Catalunya i de l'Exili

"JOC BRUT."

«Paris, 6 d'agost de 1947. Sr. Director de Quaders, Carrer Ramon Llull, 15 Perpinya.»

El sorprenent presentació que heu donat al meu article Fora de la Comunitat Catalana en el número 2 de la vostra revista reclama una resposta que escriure, tan curta com pugui, així que la meua motiu fetina m'ho permeti. Des d'ara, però, tinc de precisar el que segueix: 1. Podieu no publicar el meu article.

2. Podieu publicar el meu article amb totes les reserves que volguéssiu quant al seu contingut i quant al seu estil. No m'en hauria ofuscat, car se molt bé que escriure com escriuen els senyors Fontserè, Montserrat i Contraguat, l'estil dels quals es intercanvia, constituïu una empresa superior a les meves forces.

3. Quan es tracta de les coses de Catalunya jo no prenc mai precaucions. Firmo amb el meu nom, amb el meu nom sol. I no demano — ni admeto — que un article meu sigui publicat perquè jo, en aquests moments, sóc cap de gabinet del senyor President de la Generalitat de Catalunya.

4. Si m'haguéssiu advertit, com era el vostre deure més estricte, que podria fer menys de «Quaders» va escriure en nom del senyor President de la Generalitat en explicar el perquè us resignaveu a publicar el meu article, us hauria negat l'autorització de publicar-lo, i crec que el mateix hauria fet el senyor Emili Vigo. Entre altres raons, perquè es natural que a una gent que no mereix altra cosa que el més absolut menyspreu. Creia, a més, que com es diu en la vostra coberta «Quaders» era una publicació oberta a totes les opinions i confesso que m'he equivocadament i constato que el que semblava el criteri del senyor que signa Domènec Montagut, exclusivista de la vostra publicació, ha de temps al servei conciliatori que el senyor Montagut.

5. La menció gratuïta que feu del càrrec amb què el senyor President de la Generalitat m'ha honorat constituïu, per dita mateixa, una indecència.

«Paris, 6 d'agost de 1947. Sr. Director de Quaders, Carrer Ramon Llull, 15 Perpinya.»

«Eugeni XAMMAR.»

«Eugeni Xammar afegeix: «Reflexió fet a la carta que precedeix en sembla una resposta suficient. No cal afegir-hi res més. «Quaders» ha jugat brut. El joc brut es un joc de solitaris.»

«Estavar, 14 d'agost del 1947. Senyor Director de Quaders, Carrer Ramon Llull, 15, Perpinya.»

«Acaba d'arribar a les meves mans el nº 24 de Quaders» en el qual s'hi inserí el meu article «El cas de Destino». Una equivocació lamentable. M'ha sorprès molt desagradablement la manera amb que està presentat i preferiré no qualificar la vostra baixa barrejanet en aquest assumpte el nom del President tria.

Sense necessitat que «Quaders» fes precisions, les raons per les quals publica un meu article d'una sèrie d'afirmacions incorrectes i, sobretot, d'una llista de suposats mèrits i de llistes i càrrecs, creia que la meua condició de català nacional i de persona decent era prou per a que pogués expressar el meu punt de vista amb referència a uns catalans descastrats i a una gent que no mereix altra cosa que el més absolut menyspreu. Creia, a més, que com es diu en la vostra coberta «Quaders» era una publicació oberta a totes les opinions i confesso que m'he equivocadament i constato que el que semblava el criteri del senyor que signa Domènec Montagut, exclusivista de la vostra publicació, ha de temps al servei conciliatori que el senyor Montagut.

(Passa a la segona plana.)